

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 715/2019
08.05.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац, Бранка Станића, Гордане Ајншпилер Поповић и др Драгише Б. Слијепчевића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., Општина ..., чији је пуномоћник Немања Величковић, адвокат из ..., против тужене Националне службе за запошљавање РС, Филијала Ниш, ради накнаде штете због мање исплаћене новчане накнаде за време незапослености, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Вишег суда у Нишу Гж 1575/18 од 12.10.2018. године, у седници одржаној 08.05.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

1) ПРИХВАТА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Вишег суда у Нишу Гж 1575/18 од 12.10.2018. године.

2) ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Нишу Гж 1575/18 од 12.10.2018. године, у преиначујућем делу и одлуци о трошковима поступка тако што се одбија жалба тужене и потврђује пресуда Основног суда у Нишу П 1161/16 од 10.01.2018. године у усвајајућем делу (став први изреке) и одлуци о трошковима поступка (став четврти изреке).

3) У преосталом делу се ревизија ОДБИЈА.

4) ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиоцу на име накнаде трошкова ревизијског поступка исплати 30.500,00 динара.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П 1161/16 од 10.01.2018. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде штете због мање исплаћене новчане накнаде за време незапослености за период од 03.12.2014. године до 29.12.2015. године исплати укупно 1.409,34 динара са законском затезном каматом на појединачне износе по доспелости до исплате. Ставом другим изреке, тужбени захтев преко износа досуђеног ставом првим изреке до тражених износа је одбијен као неоснован. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је захтевао накнаду штете због мање исплаћене новчане накнаде за месеце ближе означене у том ставу изреке. Одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Вишег суда у Нишу Гж 1575/18 од 12.10.2018. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда у одбијајућем делу. Ставом другим изреке, усвојена је жалба тужене и преиначена првостепена пресуда у усвајајућем делу става првог изреке, тако што је одбијен тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да му на име накнаде штете због мање исплаћене новчане накнаде за случај незапослености за период од 03.12.2014. године до 29.12.2015. године исплати укупно 1.409,34 динара са законском затезном каматом на појединачне износе по доспелости до исплате, као у изреци. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка. Ставом четвртим изреке, тужилац је обавезан да туженој накнади трошкове другостепеног поступка од 1.900,00 динара.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због битних повреда парничног поступка и погрешне примене материјалног права, на основу члана 403. став 2. тачка 2. и члана 404. ЗПП, а ради уједначавања судске праксе.

У конкретном случају испуњени су услови из члана 404. став 1. ЗПП, за одлучивање о ревизији као изузетно дозвољеној а ради уједначавања судске праксе у погледу методологије обрачуна накнаде за незапослене, према заузетом правном схватању Грађанског одељења Врховног касационог суда утврђеном на седници 23.01.2017. године.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП ("Службени гласник РС" бр. 72/11... 55/2014), и нашао да је ревизија делимично основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, решењем тужене од 22.12.2014. године тужиоцу је признато право на новчану накнаду за време незапослености у трајању од 12 месеци, почев од 03.12.2014. године, у месечном износу од 20.198,41 динар, а исплаћује се умањена за износ доприноса за здравствено и пензијско и инвалидско осигурање. Новчана накнада утврђена овим решењем не може бити виша од 160%, нити нижа од 80% минималне зараде утврђене у складу са прописима о раду за месец у коме се врши исплата новчане накнаде. Решењем тужене од 31.12.2015. године одлучено је да се исплата новчане накнаде тужиоцу призната решењем од 22.12.2014. године, за време привремене спречености за рад утврђене према прописима о здравственом осигурању, наставља од 03.12.2015. године, закључно са 29.12.2015. године. На основу налаза и мишљења судског вештака економско- финансијске струке утврђено је да тужена није вршила исплату тужиоцу у складу са тим решењима, односно да је у овом периоду, према бруто методологији тужиоцу мање исплаћен износ накнаде од 1.409,34 динара (према означеним месечним износима).

Полазећи од утврђеног чињеничног стања првостепени суд је делимично усвојио тужбени захтев и тужену обавезао да тужиоцу исплати ову разлику између исплаћене и признате новчане накнаде за време незапослености, за наведени период,

јер је тужиоцу оваквом неправилном исплатом причињена штета коју је тужена дужна да исплати, са припадајућом законском каматом. За веће износе од утврђеног налазом судског вештака, као и за месеце у којима није било разлике у исплати, одбио је тужбени захтев у преосталом делу.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду у усвајајућем делу и одбио тужбени захтев тужиоца, с обзиром да је исплата накнаде за случај незапослености тужиоцу вршена по решењу које није оспорено, а уз поштовање Упутства Државног ревизора која су за кориснике државних средстава обавезна, па је нашао да у радњама тужене нема неправилности. У преосталом делу је потврдио првостепену пресуду.

Правно становиште другостепеног суда је погрешно.

Наиме, тужена Национална служба за запошљавање је приликом обрачуна корисницима новчаних накнада за незапослене применила методологију обрачуна минималне накнаде, снижавањем месечних износа, применом бруто принципа обрачуна минималне зараде, по препоруци државне ревизорске институције, а након ревизије завршног рачуна Националне службе за запошљавање за 2010. годину.

Према члану 69. Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености, основица за утврђивање висине новчане накнаде јесте просечна зарада, односно плата или накнада зараде, односно накнада плате из ранијег периода, а према члану 70. истог закона, новчана накнада се утврђује у висини од 50% основице, с тим што новчана накнада не може бити виша од 160% нити нижа од 80% минималне зараде утврђене у складу са прописима о раду за месец у којем се врши исплата новчане накнаде. Из наведеног произлази да је минимална зарада обрачунска категорија и коректив за одређивање висине накнаде.

Корисник новчане накнаде за случај незапослености има право на здравствено и пензијско и инвалидско осигурање за време остваривања права на новчану накнаду. Према члану 78. Закона о запошљавању за случај незапослености доприноси за здравствено и пензијско и инвалидско осигурање су садржани у новчаној накнади и плаћају се на терет лица које прима новчану накнаду. Истовремено чланом 6. став 1. тачка 20. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање („Службени гласник РС“ бр. 84/04...5/16) је регулисано да је новчана накнада, накнада која се остварује за време незапослености из средстава организације надлежне за запошљавање, а у којој су садржани доприноси који се плаћају на терет лица које остварује ту накнаду. На износ новчане накнаде за незапослене се не плаћа порез ни допринос за незапослене.

Зарада, минимална зарада и накнада за случај незапослености дефинисане су законима као бруто категорије, а минимална цена рада, садржана у структури минималне зараде представља нето износ без пореза и доприноса. Како је најнижи износ накнаде за случај незапослености 80%, а највиши 160% минималне зараде, правилан би био обрачун накнаде за незапослене када је утврђен на основу члана 111. став 2. Закона о раду, према износу минималне зараде као бруто износа (принцип бруто зараде) утврђене применом минималне цене рада са порезом и свим доприносима, који терете зараду. Зато је правилно становиште првостепеног суда да је тужена, која није исплатила тужиоцу за тражени период укупно 1.409,34 динара као износ накнаде на име разлике од примљеног износа накнаде за случај незапослености

до износа који му припада по принципу бруто зараде, у обавези да то учини због свог неправилног рада. Првостепени суд је правилно на основу члана 153. ЗПП-а одлучио о трошковима првостепеног поступка, због чега је на основу члана 416. став 1. ЗПП-а, одлучено као у ставу другом изреке.

Правилно је другостепени суд потврдио првостепену пресуду у одбијајућем делу тужбеног захтева, за веће износе од оних утврђених налазом и мишљењем судског вештака (по методологији бруто зараде) као и за месеце за које је утврђено (на исти начин) да није било разлике између припадајуће и исплаћене накнаде.

Зато је одлучено као у ставу трећем изреке, на основу члана 414. став 1.ЗПП-а.

С обзиром да је успео у ревизијском поступку, тужиоцу припадају тражени трошкови састава ревизије од 24.000,00 динара према важећој АТ и такса на ревизију и ревизијску одлуку према ТТ, па је одлучено као у ставу четвртом изреке.

Председник већа-судија
Звездана Лутовац,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић